

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobkyně: **O. N.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 11. 2008, č. j. OAM-762/VL-07-08-2008, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 8. 2010, č. j. 63 Az 88/2008 - 23,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se odmítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 8. 2010, č. j. 63 Az 88/2008 - 23, (dále jen „napadený rozsudek“), kterým byla podle § 78 odst. 8 s. ř. s. zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 11. 2008, č. j. OAM-762/VL-07-08-2008, jímž jí byla žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná zamítnuta. Napadený rozsudek byl stěžovatelce doručen na adresu jejího hlášeného místa pobytu fikcí dne 10. 9. 2010.

Proti napadenému rozsudku podala stěžovatelka dne 15. 10. 2010 kasační stížnost z důvodů § 103 odst. 1 písm. a), b) d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a zároveň pro řízení o ní požádala o ustanovení zástupce z řad advokátů. Podle svého názoru podala kasační stížnost včas, neboť se již rok nezdržovala na adrese, kam jí byl rozsudek doručován, tj. G. X, B.-Ž. V té době totiž údajně bydlela na řádně ohlášené adrese P. X, B.-K. Rozsudek si tak převzala až v P. s. Z. dne 14. 10. 2010. Pro podporu svého názoru odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2005, č. j. 7 Azs 57/2005 - 46. Navrhla proto, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

Krajský soud usnesením ze dne 14. 12. 2010, č. j. 63 Az 88/2008 – 46, neustanovil stěžovatelce zástupce z řad advokátů pro řízení o nyní posuzované kasační stížnosti proti napadenému rozsudku, protože stěžovatelka podala tuto kasační stížnost opožděně. Zdůraznil, že napadený rozsudek byl stěžovatelce doručen na adresu jejího hlášeného místa pobytu fikcí dne 10. 9. 2010, avšak kasační stížnost proti němu s žádostí o ustanovení zástupce podala až dne 15. 10. 2010. Kasační stížnost tak byla opožděná, a proto zjevně nemohla být úspěšná. Krajský soud z tohoto žádost o ustanovení právního zástupce zamítl podle § 36 odst. 3 s. ř. s. Proti tomuto usnesení o neustanovení právního zástupce podala stěžovatelka kasační stížnost.

Krajský soud poté v souladu s § 108 odst. 1 s. ř. s. předložil obě kasační stížnosti (tj. jak nyní posuzovanou kasační stížnost proti napadenému rozsudku, tak i kasační stížnost

proti usnesení o neustanovení zástupce pro řízení o nyní posuzované kasační stížnosti) se spisem Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud poznamenává, že kasační stížnost proti citovanému usnesení posoudil v souběžně vedeném řízení pod sp. zn. 3 Azs 2/2011.

Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že podle § 106 odst. 2 s. ř. s. musí být kasační stížnost podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí, a bylo-li vydáno opravné usnesení, běží tato lhůta znovu od doručení tohoto usnesení. Zmeškání lhůty pro podání kasační stížnosti nelze prominout.

Klíčovou otázkou pro posouzení včasnosti podání kasační stížnosti je, zda stěžovatelce mělo být doručováno na adresu G. X, B.-Ž., či nikoli. Ze spisu přitom vyplývá, že krajský soud doručoval stěžovatelce napadený rozsudek na tuto adresu, neboť byla místem jejího hlášeného pobytu ve smyslu § 77 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Tato adresa tak byla adresou pro doručování ve smyslu § 46b písm. a) o. s. ř. ve spojení s § 42 odst. 5 s. ř. s., neboť ze spisu nevyplývá, a stěžovatelka to ani netvrdila, že by krajskému soudu sdělila jinou adresu, na kterou by jí měl krajský soud doručovat písemnosti podle § 46a odst. 2 o. s. ř. V této souvislosti Nejvyšší správní soud upozorňuje, že stěžovatelka je povinna podle § 46a odst. 3 o. s. ř. sdělit soudu bez zbytečného odkladu veškeré skutečnosti významné pro doručování, které jsou vůči soudu účinné od okamžiku, kdy mu byly oznámeny. Ve spise je však založen pouze souhlas s její žádostí o změnu místa hlášeného pobytu právě na adresu G. X, B.-Ž. Tato adresa tak byla od 20. 3. 2009 místem jejího trvalého pobytu a ve smyslu § 46b písm. a) o. s. ř. její adresou pro doručování.

Stěžovatelka namítla, že se trvale zdržovala na adrese P. X, B.-K. a že tuto adresu řádně nahlásila příslušnému pracovišti cizinecké policie, a proto jí měl být rozsudek krajského soudu ze dne 23. 8. 2010, č. j. 63 Az 88/2008 - 23, doručován na tuto adresu. Stěžovatelka však toto tvrzení nijak důkazně nedoložila, a ani z obsahu spisu nic takového nevyplývá. Nejvyšší správní soud k této námitce uvádí, že tento rozsudek jí byl zaslán 31. 8. 2010 na místo hlášeného pobytu, tj. na adresu G. X, B.-Ž., které bylo její adresou pro doručování. Z výpisu evidence Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, založeného v soudním spise, je zřejmé, že místem jejího hlášeného pobytu ve smyslu § 77 zákona o azylu byla i k datu 17. 9. 2010 nadále G. X, B.-Ž., která tak byla její adresou pro doručování. Stěžovatelčino tvrzení je tak v rozporu jak s obsahem spisu, tak s evidencí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky. Krajský soud tedy stěžovatelce doručoval citovaný rozsudek správně na její adresu pro doručování, tj. na G. X, B.-Ž.

Nejvyšší správní soud v této souvislosti připomíná, že řízení o udělení azylu má určitá specifika, mezi která patří i zjevná zvýšená snaha o rychlost a efektivnost. Aby však mohly být tyto procesní principy reálně naplněny, je nezbytná náležitá součinnost žadatele o azyl, jejímž projevem je krom jiného povinnost hlášení místa pobytu žadatele o azyl stanovená v § 77 zákona o azylu, a to tak, aby byla zajištěna vzájemná komunikace mezi ním a příslušným státním orgánem. Je totiž na účastníkovi řízení, aby soudu sdělil případné změny adresy pro doručování a byl zodpovědný za její pravdivost a nesl důsledky neposkytnutí součinnosti. Právní úprava doručování účinná od 30. 6. 2009 tuto povinnost ještě posílila, resp. vyjádřila více explicitně v citovaném ustanovení § 46a odst. 3 o. s. ř. (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2010, č. j. 6 Azs 9/2010 – 90).

Domáhá-li se stěžovatelka neúčinnosti doručení s odkazem na argumentaci vyslovenou v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2005, sp. zn. 7 Azs 57/2005, je třeba připomenout, že současný postup při prohlašování doručení písemnosti za neúčinné se výrazně

liši od právní úpravy upravující tento institut v občanském soudním řádu do 30. 6. 2009, kterou vykládá citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu. Podle dřívější úpravy totiž k prohlášení neúčinnosti postačovalo prokázat, že se adresát v době doručování na adrese pro doručování (v místě doručování) nezdržoval. Právní úprava doručování účinná od 1. 7. 2009 však toto pojetí opustila a nyní vychází z toho, že každý adresát je odpovědný za existenci adresy pro doručování a ochranu vlastních zájmů a že je povinen si zajistit přijímání listin na adrese pro doručování bez ohledu na to, kde se skutečně zdržuje. Další změnou v právní úpravě je ta skutečnost, že k prohlášení doručení písemnosti za neúčinné se předpokládá aktivita adresáta v podobě podání návrhu na prohlášení doručení konkrétní soudní písemnosti za neúčinné (§ 50d odst. 1 o. s. ř.). Soud tak není oprávněn ani povinen tuto neúčinnost posuzovat z úřední povinnosti s výjimkou případů nesporných řízení podle § 120 odst. 2 o. s. ř. (§ 50d odst. 2 o. s. ř.). Návrh na prohlášení doručení písemnosti za neúčinné je možné podat pouze tehdy, nemohl-li se účastník nebo jeho zástupce s písemností z omluvitelného důvodu seznámit, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne, kdy se s doručovanou písemností seznámil nebo mohl seznámit. Soud může návrhu účastníka na prohlášení neúčinnosti doručení vyhovět pouze tehdy, pokud navrhovatel prokáže existenci omluvitelného důvodu, pro který se nemohl s písemností seznámit. Co se rozumí omluvitelným důvodem, zákon výslovně nevymezuje. Pouze v § 50d odst. 4 o. s. ř. stanoví, že omluvitelným důvodem není u adresáta, který je fyzickou osobou, což je případ stěžovatelky, skutečnost, že se na adrese pro doručení trvale nezdržoval (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2010, č. j. 9 As 7/2010 – 57). Z těchto důvodů je stěžovatelčin odkaz na judikát Nejvyššího správního soudu vykládající předchozí, již neplatnou, právní úpravu nepřijatelný.

Nejvyšší správní soud jen pro úplnost dodává, že stěžovatelce bylo podle § 42 odst. 3 s. ř. s. zcela správně umožněno vyzvednout si napadený rozsudek na jiné adrese, což však nemělo žádný vliv na okamžik, kdy nastoupily účinky doručení.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud doručoval rozsudek správně na adresu G. X, B.-Ž., neboť tato adresa byla její adresou pro doručování. Rozsudek krajského soudu tak podle § 49 odst. 4 o. s. ř. ve spojení s § 42 odst. 5 s. ř. s. byl doručen dne 10. 9. 2010. Kasační stížnost byla podána dne 15. 10. 2010, a tedy opožděně. Nejvyšší správní soud ji proto odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. května 2011

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu